

CRONICA DESCOPERIRILOR MONETARE DIN NORDUL DOBROGEI

(II)

ERNEST OBERLÄNDER TÂRNOVEANU
CRISTINA OPAIȚ

Cel de al doilea număr al „Cronicii” reunește un număr de 211 descoperiri monetare.

Ca și în primul caz, pe lângă monede antice și bizantine, au fost urmărite și aparițiile de monede medievale și moderne, pînă în deceniul al optulea al secolului al XVIII-lea (pînă la pacea de la Kuciuk-Kainargi).

În măsura posibilităților am încercat să publicăm descoperiri monetare din toate zonele județului Tulcea, dar loturile cele mai consistente provin de la Isaccea, zona Niculițelului și Tulcea.

Cronica prezintă de asemenea monede antice și bizantine apărute la Cerna, Cerbu, Izvoarele, Luncavița, Măcin, Nifon, Peceneaga, Slava Cercheză și Slava Rusă, Telița, localități din care pînă în prezent nu se publicaseră decît foarte puține descoperiri.

Pe lângă monede intrate în colecția Muzeului Deltei Dunării din Tulcea, în acest număr al cronicii au fost din plin valorificate descoperirile păstrate în diverse colecții particulare sau școlare. Între ele amintim colecția Mănăstirii Cicoș, cea a ing. E. Pestrițu, a lui Dan Georgescu, C. Bidașeu, I. Tăune precum și colecțiile școlare din Cerna, Izvoarele, Slava Cercheză și Slava Rusă.

O atenție deosebită am acordat descoperirilor de monede din sec. I—III e.n., a căror publicare s-a făcut într-un ritm mai lent în ultimii ani.

Între descoperirile mai rare se încadrează moneda nr. 2. din catalog, o piesă emisă la Callatis în timpul lui Gordianus III (238—244) care nu figurează în catalogul lui Pick și nici în completările aduse de Ruzicka.

Moneda nr. 73 din catalog, un antoninian de la Hostilianus este o variantă de legendă de avers față de cele cunoscute în catalogul RIC.

Importante sînt de asemenea monedele romane din a doua jumătate a sec. al V-lea (nr. 100 și 101 din catalog) descoperite la Ibida — Slava Rusă, căci ele documentează o epocă relativ puțin cunoscută din circulația monetară a Provinciei Scythia Minor.

Valoroase sînt și descoperirile de monede bizantine din secolul al XI-lea de la Măcin primele de acest fel provenite din această localitate care sînt publicate.

În aceeași situație se găsește și monedele de tip bizantin din prima jumătate a sec. al XIII-lea, ca și monedele Hoardei de Aur descoperite la Niculițel.

Numărul mare de tripli groși polonezi descoperiți în nordul Dobrogei ridică de asemenea probleme importante, căci asemenea monede apar în număr mare în Moldova și Muntenia, prezența lor în zona gurilor Dunării putînd fi legată de strînsele legături economice, ca și de dese contacte între locuitorii de pe ambele maluri ale fluviului.

Același lucru îl documentează și șalăul lui Dabija Vodă, imitat după shilingii bătuți la Riga de către Gustav II Adolf, descoperit la Isaccea. (vezi ilustrația pg. 647)

C A T A L O G

A) Monede grecești
Cerna, com. Cerna, jud. Tulcea
Histria — Septimius Severus

(193—211)

1. AE; 16,00 g \sphericalangle 28 mm. Pentassaria
Pick, 492

Col. Școlii generale, Cerna

Callatis-Gordianus III

(238—244)

2. Av. AVTKMANTΓOPΔIANOCAVT
Bust laureat, dr.

Rv. ΚΑΛΑΤ-ΙΑΝΩΝ Tyché cu kalathos
în picioare spre st., în mîna dr. timona, în
st. cornul abundenței.

OR. 13,44 g ↗ 27 mm. Tetrassaria

Col. Școlii generale, Cerna

Nikopolis ad Istrum — Septimius Severus

3. AE. 3,34 g ↑ 16 mm. Assarion?

Pick, 1447

Col. Școlii generale Cerna

Isaccea, jud. Tulcea

Histria — Septimius Severus

4. AE. 17,24 g ← 27 mm. Pentassaria.

*Pick, 492, dar var. leg.: rv. ICTPIH—
NΩN (↘)*

Col. Mn. Cocoș, inv. 311

Callatis — Commodus

(181—193)

5. AE 13,50 g ↗ 27 mm. Tetrassaria?

Ruzicka, NZ, 50,299 a.

Col. Mn. Cocoș, inv. 312

Septimius Severus

6. OR. 13,48 ↓ 26 mm. Tetrassaria.

C. Preda, *SCN*, 2, 1958, p. 113—114,
nr. 10

Col. Mn. Cocoș, inv. 313

Marcianopolis — Septimius Severus

7. OR. 7,70 g ↗ 21 mm. Tetrassaria?

Pick, 579

Col. Mn. Cocoș, inv. 109

8. AE. 4,22 g ↑ 21 mm. Assarion?

Pick, 585

Col. Mn. Cocoș, inv. 110

Colonială neprecizată — Geta

9. AE. 3,04 g ↓ 16,5 mm. Assarion?

Uzată. (Marcianopolis sau Nikopolis ad
I ?)

Col. Mn. Cocoș, Inv. 318

Colonială neprecizată — Severus Alexander

(222—235)

10. AE 4,90 g ↓ 15 mm. Assarion?

Uzată.

Col. Mn. Cocoș, inv. 112

Mn. Cocoș, com. Niculițel, jud. Tulcea
Punctul „Grădina mînăstirii” (Est de
clădire)

Nikopolis ad Istrum — Septimius Severus

11. AE 2,98 g ↗ 18 mm. Assarion?

Pick, 1363

Col. Mn. Cocoș, inv. 498

12. OR. 8,90 g ↗ 26 mm. Tetrassaria?
Uzată.

Col. Mn. Cocoș, inv. 499

Niculitel, com. Niculițel, jud. Tulcea

Punctul „Valea lui Coandă”

(La NV de Mn. Cocoș)

Histria — Antoninus Pius

(138—161)

13. OR. 4,42 g ↓ 20 mm. Assarion?

Pick, 425.

Col. Mn. Cocoș, inv. 496

Nifon, com. Hamcearca, jud. Tulcea
Marcianopolis — Caracalla și Geta

14. OR. 10,94 g ↑ 28 mm. Tetrassaria
Pick, 632

Col. Mn. Cocoș, inv. 317

*Slava Cercheză, com. Slava Cercheză,
jud. Tulcea*

15. AE. 13,92 g ↓ 30 mm. Pentassaria
Pick, 504

Col. Școlii generale Sl. Cercheză

B) *Monede romane republicane*
Slava Cercheză

C. Postumi At. sau Ta.

(74 î.e.n.)

16. AR. 3,65 g ↘ 17 mm

M. Crawford, 394, 1. a.

Col. Școlii generale, Sl. Cercheză

C) *Monede romane imperiale*
sec. I—V

Babadag, jud. Tulcea

Fortificația romano-bizantină de la
Topraichioi

Valens

(364—378)

17. AE. 1,34 g ↗ 16 mm. Aes. 3

LRBC, II, tip GLORIA ROMANORVM,
a. 364—375

1981, passim. MDDT, inv. 42 336

Arcadius

(383—408)

18. AE. 1,12 g ↑ 14/mm $\frac{\quad}{\text{CONF}}$ Aes 4.

LRBC, II, 2161. Constantinopolis, a. 383

1981, passim. MDDT, inv. 42335

Cerbu, com. Topolog, jud. Tulcea

Constantius Gallus

19. AE 1,77 g ↑ 15 mm $\frac{\quad}{\text{SMN[]}}$ Aes. 3
LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351—354
MDDT, inv. 42331, don. prof. Gh. Giurgescu

Julianus
(361—363)

20. AE 8,97 g ↓ 27,3 mm $\frac{\quad}{\text{CYZA}}$
LRBC, II, 2511. Cyzic, a. 361—363
MDDT, inv. 42334, idem

Cerna
Faustina I

21. OR 24,66 g ↑ 33 mm Sestertius
RIC, III, p. 165, 1147. Roma, post 141
Col. Scolii generale

Licinius I
(306—327)

22. AE 3,009 g ↑ 19 mm $\frac{\quad}{\text{P[]}}$ Nummus.
RIC, VII, p. 260, 234.
Arles, a. 321
Col. Școlii generale

23. AE 3,68 g ↑ 19 mm $\frac{\text{Ϡ/A}}{\text{SMN}}$ Nummus
RIC, VII, p. 644, 9, a. 317—320
Nicomedia
Col. Școlii generale

Constantinus II

24. AE 3,34 g ↓ 18 mm $\frac{\text{Ϡ/Γ}}{\text{SMK}}$ Nummus
RIC, VII, p. 644, 12. Cyzic, a. 317—320
Col. Școlii generale

Constantinus II
(337—361)

25. AE 2,42 g ↑ 18 mm $\frac{\quad}{\text{RSIS}}$ Aes. 3
LRBC, II, 1218,
Siscia, a. 351—354
Col. Școlii generale

26. AE 1,42 g ↖ 15 mm. Nummus
LRBC, I, tip GLORIA EXERCITVS, 1
st., a. 337—341
Col. Școlii generale

27. AE. 1,70 g ↓ 15 mm Aes. 4
LRBC, II, tip SPES REIPVBLICE,
a. 355—361
Col. Școlii generale

28. AE. 1,35 g ↑ 17 mm Aes. 3
LRBC, II, tip FEL TEMP REPARATIO,
a. 351—361
Col. Școlii generale

Constantius Gallus

29. AE. 1,55 g ↘ 15 mm $\frac{\quad}{\text{SMNA}}$ Aes 3
LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351—354
Col. Școlii generale

Valentinianus I

30. AE 1,14 g ↓ 14 mm Aes. 4
LRBC, II, tip SECVRITAS REIPVBLI-
CAE, a. 364—375.
Col. Școlii generale

Dinogetia, sat Garvăn, com. Jijila
Constantius II

31. AE 2,20 g ↘ 19 mm $\frac{\quad}{\text{SMNΓ}}$
LRBC, I, 872, Heraclaea, a. 324—330
MDDT, Inv. 41727. Don. I. Mineu
Dunavățul de Jos, com. Murighiol

Nerva
(96—97)

32. OR 23,85 g ↓ 33 mm, sestertius
RIC, II, p. 228, 78, Roma, a. 97
Col. C. Bidașeu, Tulcea

Isaccea
Vespasianus
(69—79)

33. OR 24,14 g ↙ 32 mm. Sestertius
RIC, II, p. 63, 397. Roma, a. 70
Col. Mn. Cocoș, Inv. 158.

34. OR. 8,50 g ↓ 25 mm. Dupondius.
RIC, II, p. 82, 578. Roma, a. 76
Col. Mn. Cocoș, inv. 159

35. OR. 11,30 g ↓ 27,5 mm Dupondius
Uzată
Col. Mn. Cocoș, inv. 160

36. AE 9,90 g ↓ 25,5 mm. As.

Uzată

Col. Mn. Cocoș, inv. 161

Domitianus

(81—96)

37. AR 3,18 g ↗ 18 mm. Denar

RIC, II, p. 170, 140. Roma, a. 88—89

Col. Mn. Cocoș, inv. 162

Traianus

(97—117)

38. OR 21,66 g ↓ 32,5 mm. Sestertius

RIC, II, p. 272, 383. Roma, a. 98—99

Col. Mn. Cocoș, inv. 163

39. OR 26,56 g ↓ 33 mm. Sestertius

RIC, II, p. 279, 480. Roma, a. 114—117

Col. Mn. Cocoș, inv. 164

40. OR 12,26 g ↑ 26 mm. Dupondius

Uzată

Col. Mn. Cocoș, inv. 165

Hadrianus

(117—138)

41. AR 2,86 g ↗ 17,7 mm. Denar

RIC, II, p. 373, 286. Roma, a. 134—138

Col. Mn. Cocoș, inv. 166

42. AR 2,86 g ↓ 18 mm. Denar

RIC, II, p. 370, 256. Roma, a. 134—138

Col. Mn. Cocoș, inv. 167

43. OR 10,50 g ↓ 27 mm. Dupondius.

RIC, II, p. 412, 570. Roma, a. 119—121

Col. Mn. Cocoș, inv. 168

Antoninus Pius

(138—161)

44. OR 26,96 g ↑ 32 mm. Sestertius

RIC, III, p. 139, 908. Roma, a. 152—153

dar alt nominal (dupondius)

DCol. Mn. Cocoș, inv. 170

45. AE 8,72 g ↓ 26 mm. As.

RIC, III, p. 116, 690. Roma, a. 140—144.

Col. Mn. Cocoș, inv. 172

46. OR 22,64 g ↑ 32 mm. Sestertius

Uzată

Col. Mn. Cocoș, inv. 171

Septimius Severus

47. AR 3,60 g ↓ 19 mm. Denar.

RIC, IV, 1, p. 117, 200. Roma, a. 206.

Col. Mn. Cocoș, inv. 175

48. AR, 2,00 g ↑ 19 mm. Denar

RIC, IV, 1, p. 124, 264. Roma, a. 202—210

Col. Mn. Cocoș, inv. 176

49. AR 2,75 g ↓ 18 mm. Denar

Uzată

Col. Mn. Cocoș, inv. 177

50. AR, 2,04 g ↑ 18 mm. Denar

Uzat.

Col. Mn. Cocoș, inv. 178

51. OR 26,86 g ↑ 31 mm. Sestertius

Uzat

Col. Mn. Cocoș, inv. 179

Elagabal

(218—222)

52. AR 1,90 g ↑ 17 mm. Denar

RIC, IV, 2, p. 29, 19. Roma, a. 218

Col. Mn. Cocoș, inv. 180

53. AR 2,62 g ↑ 18 mm. Denar

RIC, IV, 2, p. 33, 73. Roma, a. 218—222

Col. Mn. Cocoș, inv. 181

Gordianus III

54. AR 4,16 g ↑ 22 mm. Antoninian

RIC, IV, 3, p. 25, 86. Roma, a. 241—243,
em. 3

Col. Mn. Cocoș, inv. 182

55. AR 3,16 g ↑ 22 mm. Antoninian

RIC, IV, 3, p. 28, 131. Roma, a. 241.

Col. Mn. Cocoș, inv. 183

Philippus I

(244—249)

56. AR 3,70 g ↑ 22 mm. Antoninian

RIC, IV, 3, p. 71, 27 a. Roma, a. 244—249

Col. Mn. Cocoș, inv. 184

Volusianus

57. AR 3,10 g ↓ 22 mm $\frac{\quad}{\quad} \times$

RIC, IV, 3, p. 179, 187

Roma, a. 251—253

Col. Mn. Cocoș, inv. 185

Diocletianus

(285—305)

58. AE 2,52 g ↑ 21 mm $\frac{H\Delta}{\quad}$ Fract. follis

RIC, VI, p. 531, 13. Heracleea, a. 295—
296.

MDDT, inv. 41795, don. prof. Fl. Topo-
leanu

Maximinus

59. AE 4,35 g ↑ 21 mm $\frac{\times}{\quad} \frac{B}{\quad}$ Follis.

RIC, VI, p. 642, 162 b. Antiochia,
a. 311—312

MDDT, inv. 41793, don. I. Zamfira

Izvoarele, com. Izvoarele, jud. Tulcea

Claudius I

(41-54)

60. AE 9,21 g ↓ 30 mm. As.

Venus spre dr., S-C

Col. Școlii generale, Izvoarele

Constantinus I

(306-337)

61. AE 2,72 g ↘ 18 mm $\frac{\quad}{\text{TSVI}}$ Nummus

RIC, VII, p. 513, 123. Thessalonic, a. 324

Col. Școlii generale Izvoarele

62. AE 2,84 g ↓ 18 mm. $\frac{\quad}{\text{SMKB}}$ Nummus

RIC, VII, p. 648, 34. Cyzic, a. 325-326

Col. Școlii generale, Izvoarele

Luncavița, com. Luncavița, jud. Tulcea

Licinius I

63. AE 2,68 g ↑ 19 mm $\frac{\text{X}}{\text{II}^{\text{N}}}$ Nummus

RIC, VII, p. 548, 52. Heracleea, a. 321-324

MDDT, inv. 42302. Don. prof. Fl. Topoleanu

Constantinus I

64. AE 2,00 g ↖ 17 mm. $\frac{\quad}{\text{SMHA}}$ Nummus

LRBC, I, 909, Heracleea, a. 330-335.

MDDT, inv. 42303, idem.

Postumă

65. AE 1,74 g ↘ 13,5 mm $\frac{\quad}{\text{SMNF}}$ Nummus

LRBC, I, 1148, Nicomedia, a. 341-346

MDDT, inv. 42301, idem

Constans

66. AE 1,34 g ↑ 16 mm $\frac{\quad}{\text{SMTSF}}$ Nummus

LRBC, I, 860, Thessalonic, a. 341-346

MDDT, inv. 42309, idem

Constantius II

67. AE 1,24 g ↑ 13 mm. Nummus
LRBC, I, tip VOT/XX/MVLT/XXX,
a. 341-346

MDDT, inv. 42306, idem

68. AE 2,55 g ↑ 20 mm Aes. 3

LRBC, II, tip FEL TEMP REPARATIO-FH- a. 351-361

MDDT, inv. 42305, idem

Constantius Gallus

69. AE 3,80 g ↑ 20 mm $\frac{\text{A} / \text{III} | \text{X}}{\text{X} \text{SIS}}$ Aes. 2

LRBC, II, 1201. Siscia, a. 351-354

MDDT, inv. 42304, idem

Constantius II sau Julianus Caesar

70. AE 1,45 g ↑ 14 mm $\frac{\quad}{\text{SMNA}}$ Aes. 4

LRBC, II, 2315-2316. Nicomedia,
a. 355-361

MDDT, inv. 42308, idem

Valens

71. AE, 2,20 g ↓ 17 mm $\frac{\quad}{\text{SMKA}}$ Aes. 3

LRBC II, 2527, Cyzic, a. 367-375

MDDT, inv. 42307, idem

Mn. Cocoș

Punctul „Grădina mănăstirii”

Traianus

72. AE 2,64 g ↓ 19 mm. Denar fourée.
RIC, II, p. 245, 1 Roma, a. 98-99

Col. Mn. Cocoș, inv. 504

Hostilianus

73. AR 3,80 g ↑ 20 mm. Antoninian
RIC, IV, 3, p. 145, 189. Roma, a. 251,
dar var. de leg, av:

IMPCAESVALHOSTILMESQVINTUS
AVG

Col. Mn. Cocoș, inv. 505

Galerius

(305-311)

74. AE 5,58 g ↓ 25 mm $\frac{\text{X}}{\text{HTA}}$ Follis.

RIC, VII, p. 537, 48 a. Heracleea, a. 310
Col. Mn. Cocoș inv. 506

Licinius I

75. AE 3,15 g ↑ 19,5 mm $\frac{\text{X}}{\text{II}^{\text{N}}}$ Nummus
 SMHB
 RIC, VII, p. 548, 82, Heraclea, a. 321—324
 Col. Mn. Cocos, inv. 507

76. AE 2,11 g ↑ 20 mm $\frac{\text{SMT}}{\text{HT}}$ Nummus
 idem. inv. 508

Constantinus I

77. AE 1,80 g ↑ 21 mm $\frac{\text{TS}}{\text{TS} \cdot \Gamma}$ Follis
 RIC, VII, p. 498, 1. Thessalonic, a. 313—316.
 Col. Mn. Cocos, inv. 509

78. AE 2,28 g ↑ 19 mm $\frac{\text{SMN}}{\Gamma}$ Follis
 RIC VII, p. 601, 12. Nicomedia, a. 315—317
 Mn. Cocos, inv. 511

79. AE 2,94 g ↓ 20 mm $\frac{\text{SMN}}{\text{C}}$ Follis
 RIC, VII, p. 601, 14. Nicomedia, a. 315—317
 Col. Mn. Cocos, inv. 510

80. AE 2,25 g ↙ 18 mm $\frac{\text{SMTS}}{\text{TS} \Gamma}$ Nummus
 RIC, VII, p. 518, 153. Thessalonic, a. 325—326
 Col. Mn. Cocos, inv. 512

81. AE 2,54 g ↘ 19 mm. $\frac{\text{SMANT}}$ Nummus
 RIC, VII, p. 688, 63. Antiochia, a. 325—326
 Col. Mn. Cocos, inv. 513

82. AE 1,56 g ↑ 17 mm $\frac{\text{SMTS}}{\text{SMTS}[\text{I}]}$ Nummus
 LRBC, I, 835 sau 840 Thessalonic, a. 330—335
 Col. Mn. Cocos, inv. 514

Urbs Roma

83. AE 1,48 g ↓ 18 mm $\frac{\text{SMTS}}$ Nummus
 LRBC, I, 838. Thessalonic, a. 330—335.
 Col. Mn. Cocos, inv. 515.

Constantinopolis

84. AE 2,00 g ↑ 19 mm $\frac{\text{SMTS}}{\text{TS} \Gamma}$ Nummus
 LRBC, I, 839. Thessalonic, a. 330—335
 Col. Mn. Cocos, inv. 516

Constans

85. AE 1,41 g ↑ 14 mm $\frac{\text{SMTS}}{\text{TS} \Gamma}$ Nummus
 LRBC, I, 860. Thessalonic, a. 341—346
 Col. Mn. Cocos, inv. 551

Vetranian

86. AE 5,17 g ↓ 23,5 mm $\frac{\text{A} \text{ B}}{\text{TSA}}$ Aes. 2
 LRBC, II, 1657. Thessalonic, a. 350
 Col. Mn. Cocos, inv. 552

Constantius Gallus

87. AE 3,72 g ↓ 17 mm $\frac{\text{SMNS}}$ Aes. 3
 LRBC, II, 2310. Nicomedia, a. 351—354
 Col. Mn. Cocos, inv. 553

88. AE 2,54 g ↓ 17 mm $\frac{\text{M}}{\text{ASIRM} \times}$
 LRBC, II, 1614, Sirminum, a. 355—361
 Col. Mn. Cocos, inv. 557

89. AE 2,14 g ↓ 16,5 mm $\frac{\text{M} \cdot \text{S}}{\text{SMKS}}$ Aes. 3
 LRBC, II, 2503, Cyzic, a. 355—361
 Col. Mn. Cocos, inv. 554

Valentinianus I

90. AE 2,77 g ↓ 19 mm $\frac{\text{SMNT}}$ Aes. 3
 LRBC, II, 2329, Nicomedia, a. 364—365
 Col. Mn. Cocos, inv. 564

Arcadius

91. AE 1,52 g ↓ 17 mm $\frac{\quad}{\text{CONSA}}$ Aes. 3
LRBC, II, 2205, Constantinopolis,
a. 395—408
Col. Mn. Cocoş, inv. 565

Theodosius II

92. AE 1,05 g 11 mm $\frac{\quad}{\text{ANTA}}$ Aes. 4
LRBC, II, 2810, Antiochia, a. 425—450
Col. Mn. Cocoş, inv. 568

Nufăru, com. Nufăru, jud. Tulcea
Constans

93. AE 1,56 g ↑ 16 mm $\frac{\quad}{\text{SMTSA}}$ Nummus
LRBC, I, p. 856. Thessalonic, a. 337—341
MDDT, inv. 42340

Peceneaga, com. Peceneaga, jud. Tulcea
Traianus

94. OR 26,65 g ↓ 34 mm Sestertius
RIC, II, p. 280, 499. Roma, a. 103—111
Col. Scolii generale, Peceneaga

Rachelu, com. Luncaviţa, jud. Tulcea
Constantius II

95. AE 2,10 g ↓ 16 mm $\frac{\quad}{\text{CONSA}}$ Aes. 3
LRBC, II, 2039, Constantinopolis,
a. 351—354
MDDT, inv. 42333, don. prof. Fl. Topo-
leanu

Slava Cercheză

96. AE 2,11 g ↓ 19,5 mm $\frac{\text{H}\epsilon}{\quad}$
Fract. follis
RIC, VI, p. 531, 13. Heraclea, a. 295—
296
Col. Scolii generale, Sl. Cercheză

Constantinus II

97. AE 3,36 g ↑ 19 mm $\Delta \frac{\quad}{\text{SMNA}}$ Aes. 2
LRBC, II, 2304. Nicomedia, a. 351—354
Col. Şcolii generale, Sl. Cercheză

98. AE 1,94 g ↓ 17 mm $\frac{\Delta}{\text{SMTS}}$ Aes. 3
LRBC, II, 1681. Thessalonic, a. 351—354
Col. Şcolii generale, Sl. Cercheză

Slava Rusă — Ibida — com. Slava
Cercheză, jud. Tulcea
Honorius sau Theodosius II

99. AE 2,04 g ↓ 13 mm $\frac{\text{*/}}{\text{CONSA}}$ Aes. 4
LRBC, II, 2224—2225, Constantinopolis,
a. 408—423
Col. Şcolii generale, Sl. Susă

Theodosius II sau Valentinianus III

100. AE 0,85 g; 10 mm, Aes. 4
LRBC, II, tip Cruce în cunună; a. 425—
450
Col. Şcolii generale, Sl. Rusă

Leon I
(457—474)

101. AE 0,83 g; 12, 5 mm. Aes. 4
Leu ghemuit
Col. Şcolii generale Sl. Rusă

6 Martie, com. Jurilovca, jud. Tulcea
Constantinus II

102. AE 2,40 g ↑ 16 mm. $\frac{\quad}{\text{SMH[]}}$ Aes. 3
LRBC, II, 1900. Heraclea, a. 351—354
MDDT, inv. 42339. Don. prof. Mihaela
Mănuclu Adameşteanu

Teliţa, com. Teliţa, jud. Tulcea în zona
intravilană
Gallerius

103. AE 6,26 g ↓ 25 mm $\frac{\quad}{\text{HTA}}$ Follis.
RIC, VI, p. 535, 41. Heraclea, a. 309—
310
MDDT, inv. 42332, Don, P. Iacob.

Procopius
(365—366)

104. AE 2,87 g ↓ 17 mm $\frac{\quad}{\text{CONSR.}}$ Aes. 3
LRBC, II, 2082, Constantinopolis,
a. 365—366
MDDT, inv. 42330 idem

Tulcea-Aegyssus
(zona Monumentului)
Licinius I

105. AE 2,69 g ↑ 19 mm $\frac{\text{X}}{\text{III}^{\text{N}}}$ Nummus
SMKΓ
RIC, VII, p. 645, 14. Cyzic, a. 321—324
Col. Alex. Neniță, Tulcea

Constantius II — Caesar

106. AE 1,89 g ↓ 19 mm $\frac{\text{X}}{\text{CONSE}}$ Nummus
LRBC, I, 1006. Cons antinopolis,
a. 330—335
Col. Alex. Neniță

Tulcea-Aegyssus
(zona Fabricii „Marmora”)
Arcadius sau Honorius

107. AE 3,90 g ↓ 20 mm Aes. 4
LRBC, II, tip VIRTUS EXERCITI,
a. 395—408
Col. particulară

Tulcea — Ferma „9 Mai”
(malul lacului Cișla)
Licinius I

108. AE 3,20 g ↑ 20 mm $\frac{\Delta}{\text{SMHB}}$ Follis.
RIC, VII, p. 547, 47, Heracleea, a. 318—
320
Col. C. Bidașcu

Constantinus I

109. AE 2,33 g ↑ 18 mm. $\frac{\text{X}}{\text{III}^{\text{N}}}$ Nummus
SMNA
RIC, VII, p. 607, 43. Nicomedia, a. 321—
324
Col. C. Bidașcu

110. AE 2,00 g ↑ 17 mm $\frac{\text{X}}{\text{CONSA}}$ Nummus
RIC, VII, 579, 59, Contantinopolis,
a. 330—333,
Col. C. Bidașcu

Tulcea — passim
Constantius II

111. AE 2,65 g ↑ 18 mm $\frac{\text{X}}{[]\text{SIS}}$ Aes 3
LRBC, II, 1218, Siscia, a. 351—354

Vișina, com. Jurilovca, jud. Tulcea
Constantinus II

112. AE 2,25 g ↑ 19 mm $\frac{\text{X}}{\text{SMK}\Delta}$ Nummus
LRBC, I, 1188, Cyzic, 324—330
MDDT, inv. 42338, Don, M. Mănușu
Adameșteanu

Constantius II

113. AE 1,30 g ↓ 14 mm $\frac{\text{X}}{\text{SMK}[]}$ Nummus
LRBC, I, 1262. Cyzic, a. 335—337
MDDT, inv. 42337, idem

Nordul Dobrogei
Antoninus Pius

114. AE 10,20 g ↓ 26 mm As.
Uzată
Col. Liceului Pedagogic, Tulcea

Diocletianus

115. AE 2,10 g ↑ 21 mm $\frac{\text{HE}}{\text{S}}$ Fract.
follis
RIC, VI, p. 531, 13. Heracleea, a. 295—
296
idem

D) *Monede bizantine*

Cerna
Justinianus I
(527—565)

116. * M⁺ †; CON; Δ
AE 15,45 g ↓ 31 × 29 mm
MIB, I, 85, Constantinopolis, a. 537—
538
Col. Școlii generale, Cerna

Folles anonimi, Thompson, cl. D
(c. 1042—1059)

117. AE 9,25 g ↓ 28 mm
Col. Școlii generale, Cerna

Isaccea
Folles anonimi, Thompson, cl. A 2
(c. 976—1020)

118. AE 8,77 g ↓ 29 mm
Bell, var. 34
Col. Georgescu Dan, Tulcea

Folles anonimi, D. M. Metcalf, cl. A 3
(c. 1020—1028)

(Coinage in South-Eastern Europe —
920—1396, London, 1979, p. 55—62)

119. AE 4,65 g ↓ 26 mm. Tăiată
Bell., var. 39

idem

120. AE 10,92 g ↓ 26 mm. Tăiată
idem

121. AE 10,64 g ↓ 29 mm
Bell., var. 40

idem

Folles anonimi, Thompson, cl. B
(c. 1028—1034)

122. AE 9,80 ↓ 28 mm. Tăiată
Surfrapată pe A 3, Av/Av.

idem

123. AE 8,48 g ↓ 28 mm
Surfrapată pe A 3. Bell. var. 39 sau 40
Av/Av

Col. Alex. Neniță

124. AE 7,68 g ↓ 31 mm
Surfrapată pe A 3 Av/Av

idem

125. AE 5,50 g ↓ 28 mm. Tăiată
Col. Dan Georgescu

Folles anonimi Thompson, cl. C
(c. 1034—1042)

126. AE 6,97 g ↓ 26,5 × 20,5 mm. Tăiată
idem

127. AE 6,93 g ↓ 26 × 23 mm Tăiată
idem

128. AE 5,77 g ↓ 28 mm. Tăiată
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. D

129. AE 6,39 g ↓ 28 mm — — Tăiată
— () —

idem

130. AE 3,33 g ↓ 25 mm — — Tăiată
— () —

idem

Folles anonimi, Thompson, cl. E

131. AE 5,73 g ↓ 24 mm — —
— () —

idem

Folles anonimi, Thompson, cl. F
(c. 1059—1067)

132. AE 2,70 g ↓ 25 mm — — Tăiată
— () —

Surfrapată pe cl. D

Constantin X — Eudochia
(1059—1067)

133. AE 4,02 g ↓ 23 × 22 mm Tăiată
idem

134. AE 2,74 g ↓ 22 × 15 mm. Fragmentară

Surfrapată pe cl. D sau F
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. G
(a. 1068—1071)

135. AE 5,34 g ↓ 27,5 mm
Surfrapată pe cl. E — —
— () —

idem

136. AE 4,98 g ↓ 27 mm
idem

Mihail VII
(1071—1078)

137. AE 3,57 g ↓ 23 mm. Turnată!
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. I
(c. 1078—1081)

138. AE 3,12 g ↓ 24 mm Turnată!
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. J
(1081—1092/3)

139. AE 2,45 g ↓ 21,5 mm. Tăiată
idem

Alexios III
(1195—1203)

140. Bill. 1,20 g ↓ 16 mm. Tăiată regulat
M. F. Hendy, Const., var. II, p. 161,
pl. 23, 1—7. Neatly clipped.

M. Kogălniceanu, com. M. Kogălniceanu,
jud. Tulcea
Justinus I
(518—527)

141.

AE. 9,00 g ↓ 24 mm

MIB I, 19. Constantinopolis, a. 522—527
Col. C. Bidașcu

Măcin — Arrubium, jud. Tulcea
Folles anonimi Metcalf, cl. A 3

142. AE 13,90 g ↓ 30 × 19 mm
Bell. var. 39 sau 40

Col. I. Tăune, Măcin.

Folles anonimi, Thompson, cl. C

143. AE 9,20 g ↓ 29,5 mm
idem
144. AE 8,50 g ↓ 30 mm
idem
145. AE 8,00 g ↓ 29 mm
idem
146. AE 6,70 g ↓ 29 mm. Fragmentară
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. D

147. AE 8,90 g ↓ 28,5 mm — —
idem
148. AE 7,90 g ↓ 27 mm — —
idem

Constantin X, Eudochia

149. AE 5,70 g ↓ 26 mm
idem

*Roman IV
(1068—1071)*

150. AE 3,00 g ↓ 26 mm. Turnată

Folles anonimi, Thompson cl. I

151. AE 3,80 g ↓ 28 mm
idem

Mn. Cocoş

*Punctul „Grădina mînăstirii”
Justinianus I*

152. \in +
AE 2,22 g ↓ 14 mm
MIB, I, 103 b. Constantinopolis, a. 542—552
Col. Mn. Cocoş, inv. 569
153. * I *
AE 5,48 g ↑ 17,8 mm
MIB, I, 228. Roma a. 547—550
Col. Mn. Cocoş, inv. 570

*Justinus II
(565—578)*

154. ; ; // 568—569
AE 4,55 g ↓ 24 mm
MIB I, 47 Nicomedia, a. 568—569
Col. Mn. Cocoş, inv. 571.

*Medgidia, jud. Constanţa
Folles anonimi, Thompson, cl. A 2*

155. AE 14,40 g ↓ 32 mm
Bell. var. 8
Col. Midvichi, Tulcea

Folles anonimi, Thompson, cl. B

156. AE 8,48 g ↓ 31 × 18 mm
Surfrapată pe cl. A₂. Bell. var. 8 sau 9
idem

*Niculitel, com. Niculitel, jud. Tulcea
zona Bădila*

Folles anonimi Thompson cl. A 2

157. AE 8,40 g ↓ 29 × 27,5 mm Tăiată
Bell. var. 22 sau 29
Col. ing. E. Pestriţu, Niculitel-Bădila

Folles anonimi Metcalf, cl. A 3

158. AE 7,49 g ↓ 27 × 25 mm Tăiată
Bell. var. 24
idem

Folles anonimi, Thompson cl. B

159. AE 6,86 g ↓ 33 mm
Surfrapată pe cl. A 2
idem
160. AE 5,89 g ↓ 27 mm. Tăiată
idem
161. AE 5,66 g ↓ 28,5 mm
idem

Folles anonimi, Thompson cl. C

162. AE 7,64 g ↓ 27 mm Tăiată.
idem

Folles anonimi, Thompson, cl. D

163. AE 8,95 g ↓ 28 mm. Tăiată —
idem
164. AE 7,19 g ↓ 30 mm — —
idem
165. AE 6,29 g ↓ 28 mm Tăiată — —
166. AE 4,36 g ↓ 28 mm — —
Surfrapată
idem

Constantin X — Eudochia

167. AE 2,97 g ↓ 30 × 23,5 mm. Tăiată.
Perforată „ab antiquo”
idem

Roman IV

168. AE 8,67 g ↓ 29,5 mm
idem

Mihail VII

169. AE 4,50 g ↓ 24 mm
idem

Niculitel

Imitații latine, Constantinopol, tip P

M. F. Hendy, p. 195, pl. 27, 3—4

170. Bill 2,10 g ↓ 25 mm
Col. Gh. Matei, Tulcea

Imitații latine, Constantinopol, tip I

M. F. Hendy, p. 196, pl. 27, 10—11

171. Bill. 0,75 g ↓ 15×22 mm. Tăiată
rectangular
idem

Imitații latine, cu modul mic, tip A

M. F. Hendy, p. 198, pl. 29, 1—3

172. Bill. 0,65 g ↓ 21×15 mm
idem

173. Bill 1,10 g ↓ 16,5×14 mm
idem

174. Bill 1,20 g ↓ 18,5×17 mm
idem

175. Bill, 1,30 g ↓ 19,5×16 mm
idem

176. Bill 1,60 g ↓ 16×14 mm
idem

177. Bill 1,65 g ↓ 22×15 mm
idem

Peceneaga

Punctul „La Cardon”

Folles anonimi, Thompson cl. C

178. AE 10,10 g ↓ 30 mm
Col. Scolii generale, Peceneaga

*Troesmis — Cetatea de Vest, com. Turcoaia
jud Tulcea*

Folles anonimi, Thompson, cl. C

179. AE 8,05 g ↓ 26,5 mm Tăiată.
Col. Cl Bidașcu, Tulcea

*Nordul Dobrogei
Justinianus I*

180. †⁺M†; CON; A
AE 15,20 g ↓ 30 mm
MIB I, 87. Constantinopolis, a. 527—532
Col. Liceului industrial nr. 3, Tulcea

Folles anonimi, Thompson cl. A 2

181. AE 6,80 g ↓ 27 mm
Bell. var. 1
Col. Mihăilescu Val., Tulcea

*Constantin X
(1059—1067)*

182. AE 4,41 g ↓ 26 mm
Col. Ales. Neniță, Tulcea

E) *Monede medievale și moderne
Dăieni, com. Dăieni, jud. Tulcea
Ungaria — Ferdinand I*

183. AE 0,19 g; 13 mm. Dinar. Fragmentar
Uzată
MDDT. Inv. 10759

*Enisala, com. Sarichioi, jud. Tulcea
Hoarda de Aur — Emisiune anonimă
(sec. XIV)*

184. AE 1,48 g ↘ 17,5 mm. Pul.
Saray?
MDDT Inv. 10721

Isaccea

*Moldova — Dabița Vodă
(1661—1665)*

*Imitații după schillingii emiși
la Riga de către Gustav II Adolf
(1611—1632)*

185. AE 0,54 g; 16 mm
Rv. milesimul 1625
MBR-
Col. Mn. Cocoș, inv. 495

Ungaria — Rudolf II

186. AR 0,36 g; 16 mm. Dinar
milesimul 1579
Col. Mn. Cocoș; inv. 287
187. AR 0,38 g; 14 mm. Dinar
milesimul 1581
Col. Mn. Cocoș, inv. 286

*Bulgaria — Ivan Alexandru
(1331—1371)*

188. AR 0,90 g ↓ 19 mm. Gros
M. Mušmov
Col. Mn. Cocoș, inv. 276

Polonia

*Sigismund I
(1506—1548)*

189. AR 0,58 g; 18 mm. Gros.
Col. Mn. Cocoș, inv. 492

Sigismund III
(1587—1632)

190. AR 2,20 g → 21 mm. Triplu gros
milesimul 1597
Col. Mn. Cocoș, inv. 489
191. AR 2,20 g → 21 mm
milesimul 1598
Col. Mn. Cocoș, inv. 488. Triplu gros
192. AR 2,06 g → 20 mm. Triplu gros
milesimul 1599
col. Mn. Cocoș, inv. 491

Jan Casimir
(1648—1668)

193. AE 1,00 g ↗ 15,5 mm
milesimul 1666
Col. Mn. Cocoș, inv. 493

Riga — Sigismund III

194. AR 2,18 g ↗ 19 mm
milesimul 1599
Col. Mn. Cocoș, inv. 490

Spania — Felipe IV

195. AR 11,30 g ↓ 32 × 27 mm. Tăiat.
8 reali
Col. Mn. Cocoș, inv. 494

Niculitel
Polonia — Sigismund I

196. AR 0,32 g → 16 mm. 1/2 gros
milesimul 1525
Col. Gh. Matei

Hoarda de Aur — Emisiuni anonime
(secolele XIII—XIV)

197. AE 1,10 g; 19 mm. Pul
idem
198. AE 1,30 g; 17 mm. Pul
idem

Slava Rusă
Ungaria — Leopold I
(1655—1678)

199. AR 2,87 g ↑ 25 mm. 6 groși. Per-
forată
milesimul 1657
Uzată
MDDT. Inv. 11921. Donație Ignat Ustinov

Nordul Dobrogei
Polonia
Stefan Bathory
(1585—1587)

200. AR 2,43 g ↗ 21 mm. Triplu gros
milesimul 1585
MDDT, Inv. 13500
201. AR 1,83 g ↑ 21 mm. Triplu gros.
milesimul?
MDDT, inv. 13504

Sigismund III

202. AR 6,58 g ↗ 30 mm. 6 groși
milesimul 1624
MDDT, inv. 13506
203. AR 6,55 g → 30 mm. 6 groși
milesimul 1624
MDDT, inv. 13505
204. AR 1,89 g ↘ 21 mm. 3 groși
milesimul 1599
MDDT, inv. 13502
205. AR 2,32 g ↑ 22 mm. 3 groși
milesimul?
MDDT, inv. 13503

Stanislas August Poniatowski
(1764—1795)

206. AE 3,59 g ↑ 21 mm. Gros
milesimul 1768
MDDT, inv. 13508

Riga — Stefan Bathory

207. AR 2,44 g → 21 mm. Triplu gros
milesimul 1586
MDDT, inv. 13501

Bavaria — Maximilian III Joseph

208. AR 27,34 g ↑ 41 mm. Thaler.
milesimul 1770
MDDT, inv. 14553

Württemberg — Sylvius Frederick

209. AR 2,44 g ↑ 24,5 mm, 20 kreuzeri
milesimul 1674
Col. Alex. Neniță

Campden

210. AR 26,86 g ↑ 42 mm. thaler.
milesimul 1648
MDDT, inv. 14559

Zwollen

211. AR 13,08 g ↗ 36 mm. 1/2 thaler.
milesimul 1651
MDDT, inv. 14561

LA CHRONIQUE DES TROUVAILLES MONÉTAIRES EN DOBROUDJA DU NORD (II)

(RÉSUMÉ)

Cette deuxième édition de la « Chronique » comporte 211 pièces de monnaies antiques, byzantines, médiévales et modernes, toutes originaires des diverses zones du département de Tulcea et en premier lieu d'Isaccea, des environs de Niculițel et de Tulcea même.

À part les monnaies faisant partie des collections du Musée « Delta Dunării », de Tulcea, les spécialistes ont valorisé aussi les pièces des collections privées et scolaires.

Les pièces du catalogue sont classées en cinq groupes: grecques, romaines républicaines, ro-

maines impériales, byzantines, médiévales et modernes (jusqu'à la fin du XVIIIe siècle).

D'une attention toute particulière ont bénéficié les monnaies des Ier—IIIe siècles de n.è. dont l'édition a connu un rythme plus lent ces dernières années.

On doit également relever la première édition ici des monnaies byzantines de Măcin.

L'abondance des triples grosschen polonais atteste de l'étroitesse des liens économiques entre les habitants de la Moldavie, la Valachie et la Dobroudja.

CHRONIK DER MÜNZFUNDE AUS DER NÖRDLICHEN DOBRUDSCHA (II)

(ZUSAMMENFASSUNG)

Der zweite Teil der Chronik enthält 211 Funde antiker, byzantinischer, mittelalterlicher und moderner Münzen, die aus allen Gegen den des Bezirkes Tulcea stammen, vornehmlich aber aus Isaccea, aus der Gegend von Niculițel und aus Tulcea.

Die Funde wurden in fünf Gruppen aufgeteilt: griechische, republikanische, kaiserliche, byzantinische, mittelalterliche und neuzeitliche (bis zum Ende des 18. Jahrhunderts).

Beachtung wurde auch den Münzfunden aus den ersten drei Jahrhunderten u. Z. geschenkt, welche in den letzten Jahren seltener veröffentlicht wurden.

Auch wurden zum ersten Mal byzantinische Münzen aus Măcin veröffentlicht.

Die große Anzahl der dreifachen polnischen Groschen bezeugt enge wirtschaftliche Beziehungen zwischen den Einwohnern der Moldau der Walachei und der Dobrudscha.

1. BABADAG — 17, 18
2. CERNA — 1—3, 21—30, 116, 117
3. DĂIENI — 183
4. DINOGETIA — 31
5. DUNAVĂȚ — 32
6. ENISALA — 184
7. HAMCEARCA — 14
8. ISACCEA — 4—10, 33—59, 118—140, 185—195
9. IZVOARELE — 60—62
10. M. KOGĂLNICEANU — 141
11. LUNCAVIȚA — 63—71
12. MĂCIN — 142—151

13. NICULIȚEL — 13, 157—177, 196—198
14. NICULIȚEL. MN. COCOȘ — 11, 12, 72—93, 152—154
15. PECENEAGA — 94, 178
16. RACHELU — 95
17. SLAVA CERCHEZĂ — 15, 16, 96—98
18. SLAVA RUSĂ — 99—101, 199
19. 6 MARTIE — 102
20. TELIȚA — 103, 104
21. TOPOLOG — 19, 20
22. TULCEA — 105—111
23. TURCOAIA. TROESMIS — 179
24. VIȘINA — 112—115

CRONICA DESCOPERIRILOR MONETARE
DIN NORDUL DOBROGEI

(II)

(text, p. 267)

**ERNEST OBERLÄNDER-TÂRNOVEANU
CRISTINA OPAIȚ**

